

2004

číslo	Dátum	Názov - Lokalita	Popis
1	27.3.2004	Čahtické Karpaty	trasa A: Šípkové - V. Plešivec - Čahtický hrad. - Čachtice trasa B: Čachtice - Čahtický hrad a okolie - Čachtice
2	24.4.2004	Vápenná - Malé Karpaty	trasa A: Sološnica - Vápenná - Plavecký hrad trasa B, C: okolie Plaveckého hradu
3	24.5.2004	Malá Fatra	trasa A: Dolina Kúr - s. Priehyb - M. Kriváň - Vrátna trasa B: Diery, resp. - Tiesňavy
4	19.6.2004	Lubietovský Vepor - Poľana	trasa A: Strelníky - s. Jaseňová - Vepor - Hrb - Chata na hrbe - Ľubietová trasa B: Ľubietová - chata na Hrbe - Ľubietová
5	2.7. - 4.7.2005	Vysoké Tatry	Ubytovanie: Penzión Ždiar trasa A: Zájazd do Poľska: Zakopane - Giewont - Kasprov vrch trasa B: Ždiar - Kopské sedlo - Zdané - Meďodoly - Tatranská Javorina Pieniny - túry podľa vlastného výberu, Tri koruny, splav Dunajca, Červený Kláštor
6	24.7.2004	Veľká Fatra	trasa A: Žarnovica - Žarnovic. dolina - Roškova dolina - Drienok - kúpalisko Drienok Mošovce trasa B: Diviaky - Rakša - dol. Mača - kúpalis. Drienok Mošovce
7	13. - 15.8.2004	3Tatry	Ubytovanie: Liptovský Hrádok 13.8.: Nízke Tatry - Magurka - Chabenec - Demänovská dolina 14.8.: Západné Tatry - Bystrá 15.8.: Vysoké Tatry - Kriváň
8	11.9.2004	Martinské Hole	trasa A: Lázky - Martinské Hole - Minčol - Strečno trasa B: Jánošíkovo - Rakytie - Strečno
9	16.10.2004	Kysuce	trasa A: Lalíci - Magura - Kykuľa - V. Rača - Dedovka trasa B: Múzeum kysuckej dediny Vychylovka
10			

Lokalita: Čachtické Karpaty

Parametre trasy:

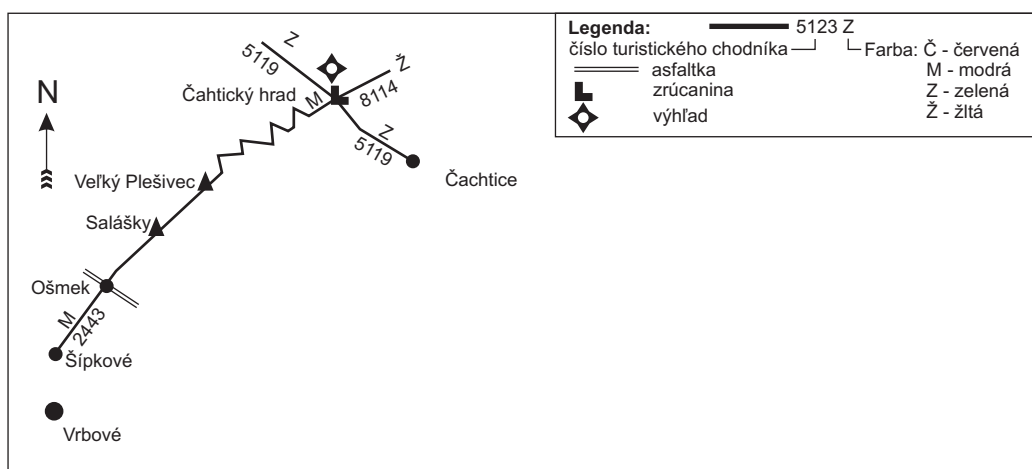
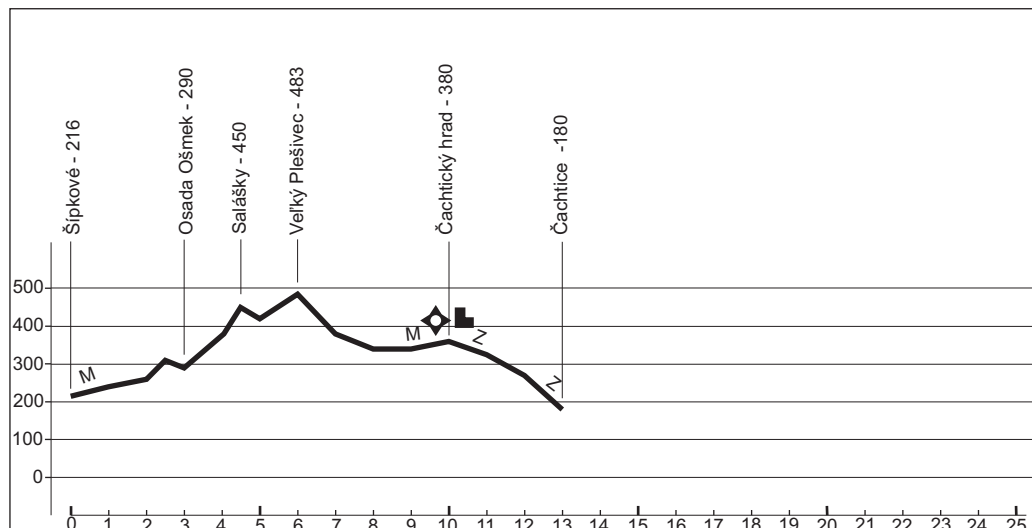
Prevýšenie: 357 m

Dĺžka trasy: 13 km

Čas bez prestávok: 4h

Zdroj: Turistická mapa VKÚ
č. 129, 2.vydanie

Dátum: 27.03.2004

Popis trasy A:

Začiatok trasy je v obci Šípkové, zhruba 3 km za mestom Vrbové. Až po Čachtický hrad pôjdeme po modrej značke. Po troch kilometroch mierneho stúpania prejdeme cez sedielko s osadou Ošmek. Potom sa strmším stúpaním dostaneme najkôr na vrch Salášky a potom na Veľký Plešivec. Tu vychádzame do prírodnej rezervácie (53 ha). Na východných úbočiach vápencovo - dolomitického vrchola sú lesostepné spoločenstvá drieňových dúbav a skalnej stepi s významnou flórou a faunou. Z veľkého Plešivca zostúpime klukatou trasou až k hradnému vrchu Čachtického hradu. Hradný vrch je taktiež prírodnou rezerváciou. Vyskytujú sa tu pestrá a zriedkavá flóra. Iba tu na Slovensku rastie ranostaj ľubý. Z hradu zostúpime po zelenej značke do obce Čachtice, kde je cieľ túry.

Zaujímavosti na trase:

Čachtický hrad bol postavený v rokoch 1263-1276 ako pohraničná pevnosť patriaca panovníkovi. Hneď po dokončení v roku 1276 odolal nájazdu českého kráľa Otakara II, ktorý ho značne poškodil. Hranolová päťstranná veža a palác tvorili najstaršiu časť hradu. S vývojom vojenskej techniky bolo potrebné hrad prispôsobiť aby odolal útokom. Prvá rozsiahla prestavba bola v 14 - 15 storočí v renesančnom štýle. Vstup do hradu bol zo západu, kde bol padací most a priekopa. Po týchto úpravách sa z hradu stala nedobytná pevnosť. Z tohoto dôvodu slúžil hrad aj ako spoľahlivý trezor. Majiteľ, Ctibor II tu mal uložený jeden z troch exemplárov súpisu svojho obrovského majetku. Na hrade sa prakticky nezdržiaval, býval na neďalekom hrade Beckov. Začiatkom 17. storočia strácal na význame a začal postupne chápať. Hradný inventár z r. 1645 hovorí o tom aké bolo vybavenie: Strechy boli šinfivé, izby mali prevažne drevené povaly, časť tvorili klenby. Steny boli natreté vápnom, podlahy vymazané biatom. Nábytok tvorilo jednoduché vybavenie nevyhnutné pre pobyt služobníctva a drábov. Výzbroj hradu v r. 1645: Za tunelovitým vchodom do stredného hradu vpravo 9 diel, na baštách 2 ťažké delá, 1 kartáč, 1 mažiar. Na hornom hrade bolo 25 diel. Strelivo: 4 tony pušného prachu, 50 guľ do ťažkých diel, 1500 rôznych guľ, 250 sekanych guľ.

V roku 1663 Turci prepadli považie. Z potreby chrániť sa pred nebezpečenstvom dal Fr. Nádašdy II v rokoch 1664-1670 hrad opraviť. Vývoj vojenskej techniky napredoval takým tempom, že ani opravy a úpravy opevnenia nezabránili jeho dobytíu v r. 1708. Vtedy prišli pod hrad vojská Fr. Rákocziho II pod velením francúzskeho plukovníka De la

Motteho. Zakopali kanóny na úpäti kopca Bakalár (východne od hradu) a sústredenou paľbou rozbili časť hradného opevnenia. Po troch dňoch hrad dobyli. Hrad bránila iba 50 členná posádka cisárskeho vojska, ktorej velil nemecký kapitán Ernest Fols. Osem cisárskych vojakov pri obrane padlo, ostatných zajali. Pri dobýjaní hrad vyhořel, čím sa skončila jeho funkcia hradu. Neskôr slúžil ako väznica. Po požiari v roku 1799 už zostal úplne opustený.

V r. 1467 tu bol väznený husitský veliteľ Ján Švehla, neskôr popravený vo Veľkých Kostoľanoch. V 17 stor. tu väznili a popravili zbojníka Juraja Hrajnohu a jeho spoločníkov. Prvým zemepánom - majiteľom hradu sa stal Ctibor zo Ctiboric, ktorému daroval hrad a príľahle obce kráľ Žigmund 7. Marca 1392, za jeho vojenské služby a diplomatickú podporu.

Hrad preslávila grófká **Alžbeta Báthoryová** (1560-1614), sadistka známa ako Čachtická pani. Za vraždy viac ako 600 dievčat ju v roku 1611 izolovali na hrade, kde strávila zvyšok života. Legendy spájajú jej činy s hradom nad Čachticami. Pravda je však taká, že na hrade sa zdržiavala len zriedka. Svoje činy páchala na svojich rozsiahlych majetkoch po celom Uhorsku, v Čachticiach bolo miesto činu v kaštieli v obci. Trpela impulzívnym sadizmom, pod tlakom neodolateľného vnútorného impulzu páchala ukrutnosťami na mladých ženách. Jej služobníci pri mučení boli: Ilona Jó - dojka jej detí, Dorota Szentéšová a Ján Ujváry, známy ako Ficko. Báthoryová mučila svoje obete všade kde sa nachádzala. Pri dlhších cestách tak robila aj priamo v koči. Svoje obete dávala pochovávať povedľa ciest, v poli, záhradách. O jej beštialite sa dlho mlčalo, ale časom to nadobudlo také rozmery, že sa to už nemohlo utulávať. Na jej počínanie si sťažovali aj mnísi jedného viedenského kláštora, lebo ich rušili výkriky mučených z grófkinho viedenského paláca. Keď sa sťažnosti dostali na panovnícky dvor, Matej II sa začiatkom r. 1610 rozhodol aby sa vec prešetrila. Palatín Thurzo prípadom poveril dvoch vyšetrovateľov. Tí do augusta vypočuli 14 svedkov. Napriek ich výpovediam palatín Thurzo nebral Bathoryčku na zodpovednosť a tá ďalej vykonávala svoju hroznú zápravu. Thurzo sa spojil s jej synom a zaťmi a dohodli sa na ďalšom postupe ako zachrániť česť rodu a majetku. Dohodli sa že ju izolujú na Čachtickom hrade. Grófká sa odobrala do Čachtíc, ale nie na hrad. Zostala v kaštieli. Thurzo prišiel nečakane 29.12.1610 do Čachtíc a grófkú prichytil priamo pri číne. Bola premiestnená do hradu, kde mali k nej prístup iba príbuzní, kazatelia a žena čo jej nosila jedlo. Jej pomocníkov odvieďli do Bytče, kde sa 3. januára začal súd. Keď sa svedkovia dozvedeli, že grófká je uväznená, začali rozprávať. Výpovede o spôsobe mučenia hovoria o

pichaní špendlíkmi, ihlicami, bičovani, oblievaní ľadovou a horúcou vodou, pálení rôznych častí tela žeravými kliešťami. Niektoré časti výpovede svedčia aj o kanibalistických prejavoch. Počet obetí bol podľa záverov vyšetrovania stanovený na veľmi veľký. Podľa jedného svedectva bol v Bathoryovej truhlici nájdený zoznam obetí so 650 menami. Súd bol ukončený 17.12.1611. Ilona Jó a Dorota Szentéšová boli odsúdené na trest vytrhania prstov kliešťami a upálenia za živa. Ficko bol sťatý a telo spálené. Okrem nich bola upálená za živa aj bylinkárka a bosorka Majerová z Myjavy za dodávky jedov. Panovník žiadal o nové vyšetrovanie. Palatín Thurzo však celú záležitosť preťahoval a tak sa Bathoryová nikdy nedostala pred súd. Zomrela na hrade 21. augusta 1614. Miesto jej hrobu je historicky zahmlené, jedna verzia tvrdí, že je pochovaná v čachtickom kostole, druhá o hrobe v dnešnom Maďarsku.

29.12.1610 do Čachtíc a grófkú prichytil priamo pri číne. Bola premiestnená do hradu, kde mali k nej prístup iba príbuzní, kazatelia a žena čo jej nosila jedlo. Jej pomocníkov odvieďli do Bytče, kde sa 3. januára začal súd. Keď sa svedkovia dozvedeli, že grófká je uväznená, začali rozprávať. Výpovede o spôsobe mučenia hovoria o pichaní špendlíkmi, ihlicami, bičovani, oblievaní ľadovou a horúcou vodou, pálení rôznych častí tela žeravými kliešťami. Niektoré časti výpovede svedčia aj o kanibalistických prejavoch. Počet obetí bol podľa záverov vyšetrovania stanovený na veľmi veľký. Podľa jedného svedectva bol v Bathoryovej truhlici nájdený zoznam obetí so 650 menami. Súd bol ukončený 17.12.1611. Ilona Jó a Dorota Szentéšová boli odsúdené na trest vytrhania prstov kliešťami a upálenia za živa. Ficko bol sťatý a telo spálené. Okrem nich bola upálená za živa aj bylinkárka a bosorka Majerová z Myjavy za dodávky jedov. Panovník žiadal o nové vyšetrovanie. Palatín Thurzo však celú záležitosť preťahoval a tak sa Bathoryová nikdy nedostala pred súd. Zomrela na hrade 21. augusta 1614. Miesto jej hrobu je historicky zahmlené, jedna verzia tvrdí, že je pochovaná v čachtickom kostole, druhá o hrobe v dnešnom Maďarsku.

Obec Čachtice sa prvý krát spomína r. 1263. Patrila nitrianskemu panstvu, neskôršie Čachtickému hrade. Od konca 14. stor. bola obec zemepanským mestekom s trhovým a jarmočným právom, v r. 1599 ju spustošili Turci. V 17. stor. sa prísťahovali habáni a zaviedli tu hrnciarsku výrobu. Na tunajšej fare bolo 10.8.1847 zhromaždenie spolku Tatrin, na ktorom schválili uzákonenie spisovnej slovenčiny v duchu štúrovskej koncepcie. Za obcou je v masíve Drapliaka verejnosti neprístupná jaskyňa, objavená v r. 1956, so žltou kvapľovou výzdobou.

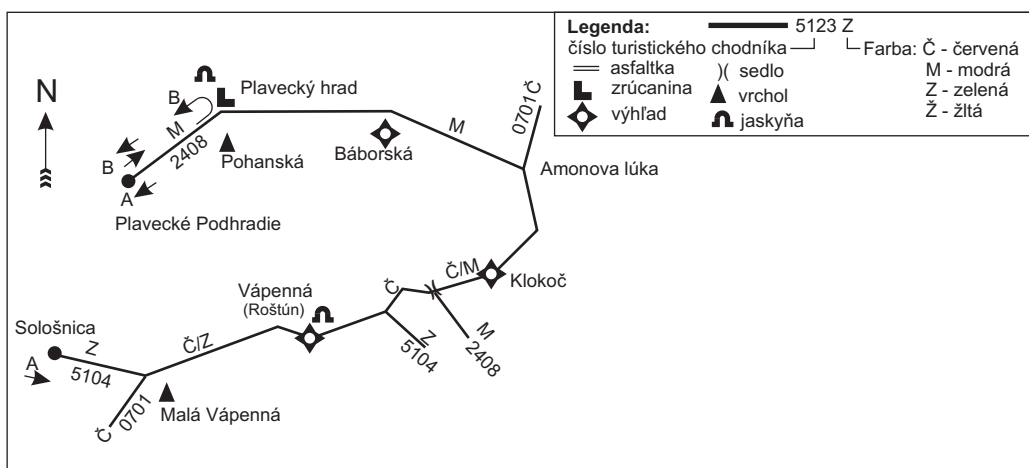
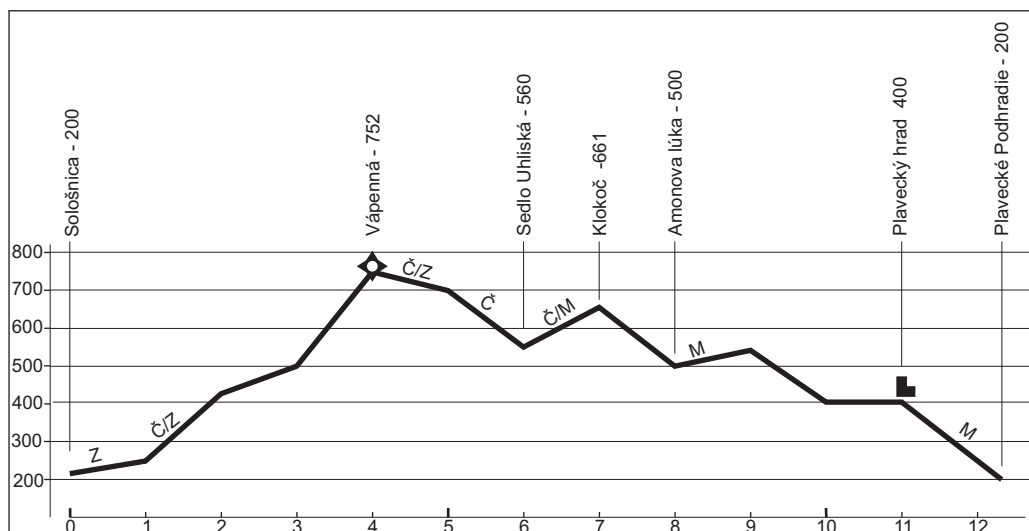
Lokalita: Malé Karpaty

Parametre trasy:

- A** Prevýšenie: 693 m
Dĺžka trasy: 12,5 km
Čas bez prestávok: 6 hodiny
- B** Prevýšenie: 200 m
Dĺžka trasy: 5 km
Čas bez prestávok: 2 hodiny

Zdroj: Turistická mapa VKÚ
č. 128, 1. vydanie

Dátum: 24.04.2004

Popis trasy A:

Z obce Sološnica sa vyberieme po zelenej značke na hrebeň kde sa zelená napojí na červenú značku. Pokračujeme vľavo po zeleno-červenej značke na najvyšší bod túry - vrch Vápenná nazývaný aj Roštún (752,2 m.n.m.). Z tohoto bodu by mal byť kruhový výhľad. Po cca 2 km sa zelená odpojí vpravo. Na tomto mieste by mal byť prameň s pitnou vodou. Ďalej po červenej do sedla Uhliská, kde sa z prava pripojuje modrá značka. Cez vrch Klokoč (661,3 m.n.m.) prichádzame na Amonovu lúku (pameň s pitnou vodou -200m odbočka). Tu sa odpojime od červene značky vľavo a pokračujeme cez vrch Báborská po modrej značke na Plavecký hrad. Z hradu po modrej do obce Plavecké Podhradie, kde je koniec túry.

Popis trasy B:

Z Plaveckého Podhradia po modrej značke k Plaveckému hradu. Prehliadka zrúcanín a prípadne zostup k jaskyni na severnom svahu pod hradom (Plavecká jaskyňa). Ďalej môže trasa pokračovať po modrej na vrch Báborská, prípadne na Amonovu lúku. Potom po tej istej trase späť.

Zaujímavosti na trase:

Sološnica - Najstaršia zmienka o obci z r. 1367. V 18. stor. tu bola papiereň.

Vápenná - Výrazný vápencový bralnatý hrebeň v Pezinských Karpatoch. Z vrcholu pekný výhľad na Pezinské Karpaty, Borskú nížinu, Podunajskú pahorkatinu, Trábeč a Považský Inovec.

Haviareň - Jaskyňa v masíve Vápennej (severný svah), vytvorená chemickou činnosťou vody pozdĺž skalnej pukliny bez kvapalnej výzdoby. Má charakter domu asi 20 m vysokého, 6-10m širokého a 35 m dlhého. Verejnosti neprístupná.

Klokoč - trávnatý vrch s pozoruhodným pohľadom na Geldek (695m) a Vysokú (754m).

Plavecký hrad - Spomína sa v r 1296 ako kráľovský pohraničný strážny hrad, neskošie bol prestavaný goticky a renesančne. K hradu patrilo 16 obcí, v 17. stor. pripojený hrad Devín s 5 obcami. V bojoch medzi cisárskymi a Rákocziho vojskami v r. 1706 bol ťažko poškodený a odvtedy je v ruinách. Z horného hradu sa zachovala veža a zvyšky paláca, z renesančného

dolného hradu delové bašty. Na hrade bola v r. 1579-1582 tlačiareň kazateľa Petra Bornemiszu.

Plavecká jaskyňa - chraanený prírodný výtvor. Puklinová jaskyňa v dĺžke asi 125 m pod plaveckým hradom, vytvorená eróziou atmosférickej vody. Vyskytujú sa v nej druhovo bohaté kolónie netopierov. Jaskyňa je verejnosti neprístupná.

Plavecké Podhradie - obec vznikla na území bývalej hranice Uhorska, ktoré v 11 a 12. stor. strážili Plavci (Polovci). Prvá písomná zmienka z r. 1247. Renesančný kaštieľ zo 17. stor. so štyrmi nárožnými vežami a nádvorím.

Malé Karpaty - Geomorfologický celok, ktorým začína veľký stredoeurópsky oblúk. Pohorie tiahne v dĺžke cca 100 km, od Hainburgu v Rakúsku po Nové Mesto nad Váhom. Malé Karpaty sa delia na podcelky: Devínske karpáty, Pezinské Karpaty, Brezovské Karpaty a Čachtické Karpaty. My sa budeme pohybovať v Pezinských Karpatoch.

Lokalita: Malá Fatra

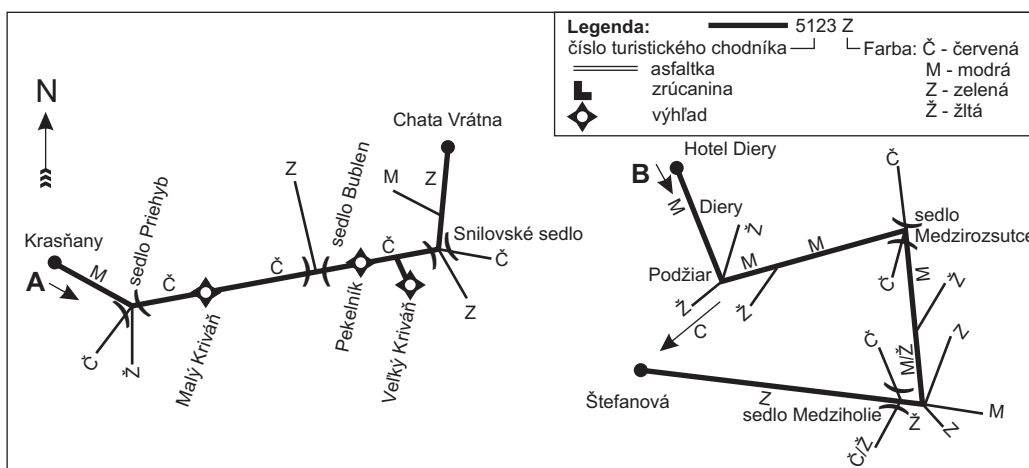
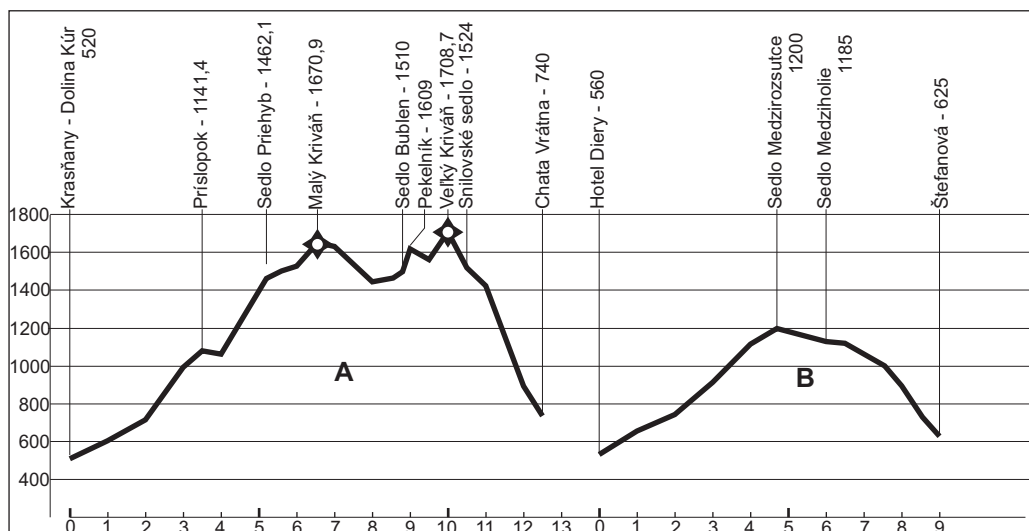
Parametre trasy:

A: Prevýšenie: 1470 m
Dĺžka trasy: 13 km
Čas bez prestávok: 6,5 h

B: Prevýšenie: 640 m
Dĺžka trasy: 9 km
Čas bez prestávok: 4,5 h

Zdroj: Turistická mapa VKÚ
č. 110, 2. vydanie

Dátum: 22.05.2004

Trasa A:

Krasňany hranica národného parku - Príslopok - Sedlo Priehyb - Malý Kriváň - Sedlo Bublén - Pekelník - Veľký Kriváň - Snilovské sedlo - chata Vrátna

Túru začíname vstupom do Doliny Kúr, ktorú obklopujú hrebene Prostej a Jedľoviny. Na konci sa rozvetvuje na tri menšie doliny Kukurišovú, Prostrednú a Haviarsku, ktoré prudko stúpajú smerom na Strateneč, Biele Skaly a Suchý. V doline Kúr sa okrem pekného výhľadu nachádzajú menšie jaskynné systémy. V samotnej doline je možné hneď vedľa asfaltovej cesty naraziť na dve jaskyne. Po rozvetvení doliny Kúr pokračujeme ďalej po modrej značke Kukurišovou dolinou, tu sa cesta prudko zatača a strmo stúpa na Príslopok (1141m). Vtedy sa pokračuje korytom potoka. Asi po trištvrte kilometri sa na dolinu sprava napája užší žľab (Suchý žľab), na úpätí ktorého vyviera silný prameň. Prameň tečie z pol metra vysokého

otvoru, ktorého vnútro je dlhé asi tri metre a predpokladá sa, že je to spodná časť strateneckého jaskynného systému. Ak by sme šli ďalej žľabom (mimo modrej značky), po päťdesiatich výškových metroch narazíme na Kukurišovú jaskyňu. Jej vstupná časť je dlhá 80 m. Z Príslopku pokračujeme stále po modrej až na Sedlo Priehyb (1462 m). Ďalej pokračujeme po červenej už po hlavnom hrebeni Malej Fatry najprv na Malý Kriváň (1670,9 m), cez sedlo Bublén (1510 m), Pekelník (1609,3 m) až na najvyšší bod našej túry Veľký Kriváň (1708,7 m). Z Veľkého Kriváňa zídeme do Snilovského sedla (1524 m) a ďalej po zelenej značke zídeme na chatu Vrátna, kde naša túra končí.

Trasa B:

Hotel Diery - Dolné diery - Horné diery - Tesná rizňa - Sedlo Medzirozsutce - Sedlo Medziholie - Štefanová

Táto, prevýšením nenáročná túra, prechádza najkrajšou časťou Malej Fatry, cez hlboké krasové rokliny, ktoré milióny rokov vytváral potôčik na ich dne. Po prechode cez Tesnú rizňu sa krajina otvorí a veľkú časť túry prejdeme po nazalesnených holiach, pričom budeme prechádzať pod najkrajšími vrchmi Malej Fatry Malým a Veľkým Rozsutcom. Posledná časť túry prechádza lesom pri zostupe do Štefanovej.

Lokalita: Veporské Vrchy

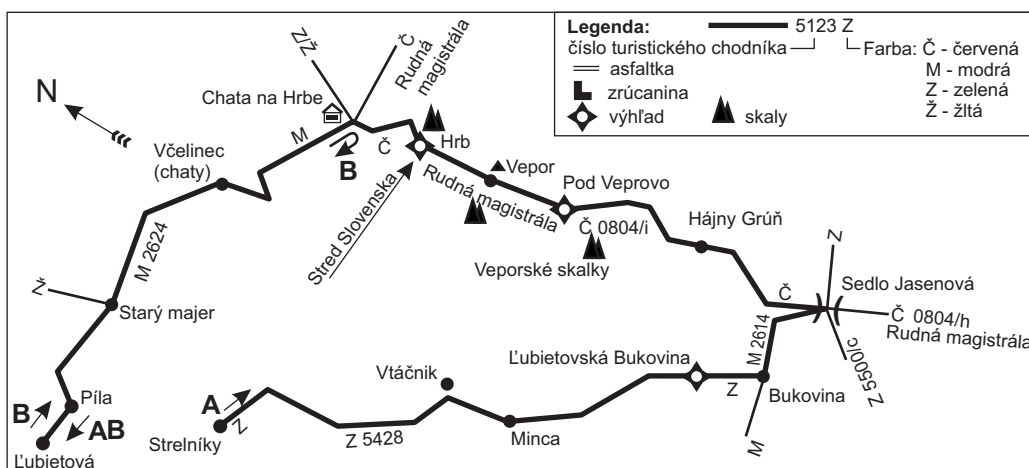
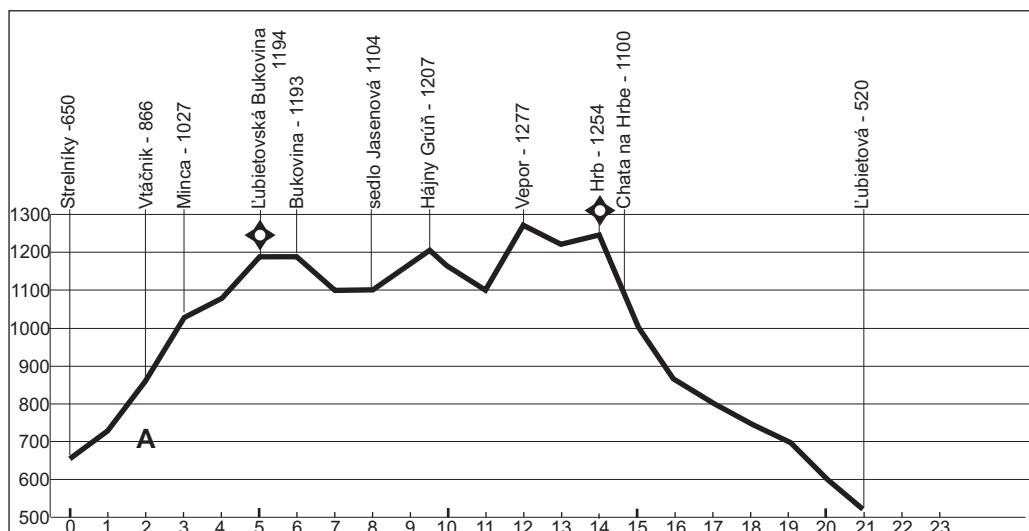
Parametre trasy:

A: Prevýšenie: 855 m
Dĺžka trasy: 21 km
Čas bez prestávok: 6,5 h

B: Prevýšenie: 580 m
Dĺžka trasy: 14 km
Čas bez prestávok: 3,5 h

Zdroj: Turistická mapa VKÚ - Poľana
č.133, 2. vydanie

Dátum: 19.06.2004

Trasa A:

Strelníky (650m) - Vtáčnik(866,7m) - Minca (1027,3m) Ľubietovská Bukovina (1194,4m) - Bukovina-rázcestie (1192,6m) - sedlo Jasenová (1103,5m) - Hájny grúň (1207,7m) - Pod Veprovo (1157,2m) - VEPOR (1277,2m) - HRB (1254,7m) - Chata na Hrbe (1068m) - Včelínec (800m) - Starý majer (700m) - Ľubietová (469m)

Trasa B:

Ľubietová (469m) - Starý majer (700m) - Včelínec (800m) - Chata na Hrbe (1068m) - HRB (1254,7 - Chata na Hrbe (1068m) - Včelínec (800m) - Starý majer (700m) - Ľubietová (469m)

Popis trasy A:

Trasa A sa začína zelenou značkou (Z) na konci hornatej dediny „Strelníky“ vo „Veporských vrchoch“.

Po poľnej ceste stúpaním popri „Vtáčniku“ sa dostávame na vrch „Minca“ (prvé vyhládokové miesto na našej trase). Tento chodník je používaný aj pre bežkárov. Hrebeňom sa dostávame na lúčnatý kopec „Ľubietovská Bukovina“ (druhé vyhládokové miesto). Za týmto kopcom je naše prvé rázcestie ktoré sa volá „Bukovina“-1192,6m (nachádzame sa na okraji krátera jednej z najväčších vyhasnutých sopiek Európy „POLANA“). Pokračujeme do ľava po modrej (M). Vrstevnicou prechádzame k „sedlu Jasenová“ kde sa dostávame na hlavný hrebeň „Poľany“. Zo „sedla Jasenová“ sa vydáme vľavo po červenej (Č) „Rudnú magistrálu“ smer „VEPOR“ (1277m). Na tomto úseku vystúpame cez zalesnený Hájny grúň (1207,7m), potom mierne dolu cez trávnaté hole po ľavej strane uvidíme „Veporské skalky“ (30m skalné steny a stĺpy), na tretí vyhládokový bod „Pod veprovo“(1157,2m). Toto je vhodné miesto na obedovú prestávku. Asi po 1km chôdze a 100m výškových vystúpame na najvyšší vrch našej túry vulkanický, bralnatý, zalesnený

„VEPOR“(1277,2m). Nachádzame sa v „Národnej prírodnej rezervácii - Ľubietovský Vepor“! Pokračujeme po zalesnenom, stolovom andezitovom hrebeni na severný vrchol „Hrb“(1254,7m - geometrický stred Slovenska), obrovské bralo so 40m stenami (!) s ktorého nám mapa sľubuje ďalšie výhľady na Kremnické vrchy, Veľkú Fatru, Nízke Tatry a možno aj Chatu na Hrbe (asi 200m výškových pod Hrbom). Skalné bralá obídeme pravou stranou po červenej (Č) značke a asi po 1km zídeme ku „Chate na Hrbe“, miesto stretnutia trasy A aj B našej akcie. Na tomto mieste opustíme červenú (Č) „Rudnú magistrálu“ a vydáme sa po modrej (M) smer „Ľubietová“ - cieľ našej akcie. Malo by to trvať asi 1,5 hod. cez „Včelínec“ a ďalej po asfaltke „Starý majer“ až do dediny „Ľubietová“.

Popis trasy B:

Trasa B je zhodná so záverečným úsekom trasy A a ponúka nám výstup z Ľubietovej po modrej (M) značke ku Chate na Hrbe (1060m), poprípade až na vrchol Hrb (1254,7m). Po absolvovaní dúfajmeže krásnych výhľadov, tou istou trasou naspäť do Ľubietovej.

„Ľubietová“- 469m - Banická osada v 13.-14. stor. slobodné kráľovské banské mesto. Ťažilo sa zlato, železná a medená ruda. V súčasnosti hrnčiarska a ker. výroba.

„Strelníky“ - 650m - Od 15.stor. poddanská obec Ľubietovej. V16.-17.stor. ohrozovaná Turkami. Počas SNP sem evakovali z B.Bystrice viaceré povstalecké inštitúcie.

„Bukovina“-1192,6m - Nachádzame sa na okraji krátera jednej z najväčších vyhasnutých sopiek Európy-„POLANA“.Treťohorný stratovulkán má priemer krátera 18km a v jeho dne leží vpravo dolu obec Kyslinky. Hrebeň krátera tvorí po pravej strane sa

vypínajúci vrch „Bukovina“-1293,7m, ďalej miesto na ktorom práve stojíme, pohľadom pokračujeme vľavo cez „sedlo Jasenová-Brusniarsky grúň-Kopce až priamo pred nami vrch „Poľana“-1457,8m. Vody z krátera sopky odvádza dostredivá sieť potokov a potok „Hučava“ z „Kysliniek“ vpravo „Hrochotskou dolinou“. My pokračujeme do ľava po modrej (M).

„Sedlo Jasenová“- 1103,5m - Dôležitá križovatka tur. chodníkov na Hrb, Bukovinu, Kyslinky, Poľanu, Tri vody (M,Z,Č-Rudná magistrála).Zalesnené bez výhľadov.

„Rudná magistrála“ - (Č) - Červeno značená diaľková trasa. Celková dĺžka 258 km. Začína v Zlatých Moravciach a vedie cez Pohronský Inovec, Štiavnické vrchy, Pliešovskú kotlinu, Javorie, Ostrôžky, Poľanu, Veporské vrchy, Spišsko-gemerský kras, do Stolických vrchov, kde končí na Stolici-1476m n. m. Spája miesta kde sa v minulosti Ťažili rudy.

„Veporské Skalky“ - 1000m - Skalné stĺpy a steny v podobe hradieb-30m. Sopečný pôvod. Prírodná pamiatka (r.1981), 5,22 ha.

„Ľubietovský Vepor“ - Národná prír. rezervácia (r.1967), 125 ha. Ochrana stolového andezitového hrebeňa a lesa.

„Vepor“ - 1277m - Výrazný pretiahnutý chrbát z vulkanických hornín, s bralnatým reliéfom. Zalesnený, obmedzené výhľady.

„Hrb“ - 1254,7m - Severný vrchol v hrebeni Vepora, obrovské bralo, ktoré zvislými andezitovými stenami spadá do hĺbky 40m. Impozantné výhľady od Kremnických vrchov cez Veľkú Fatru, Nízke Tatry po Veporské vrchy. Hrb je považovaný za geometrický stred Slovenska.

„Chata na Hrbe“ - 1068m - Pôvodnú chatu vypálili fašisti. Po vojne bola postavená nová. Je prístupná motor. vozidlami. Nad chatou je rázcestie (M,Z,Č-Rudná magistrála)

Lokalita: Poľské Tatry

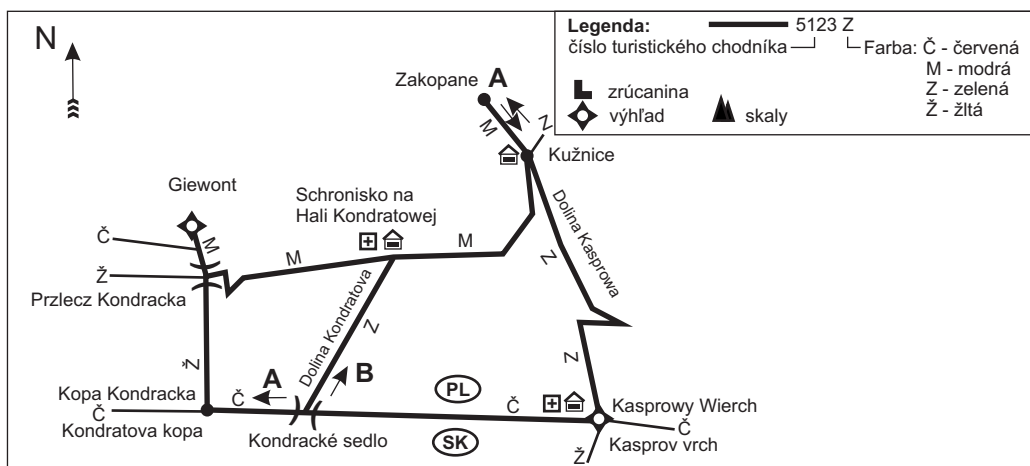
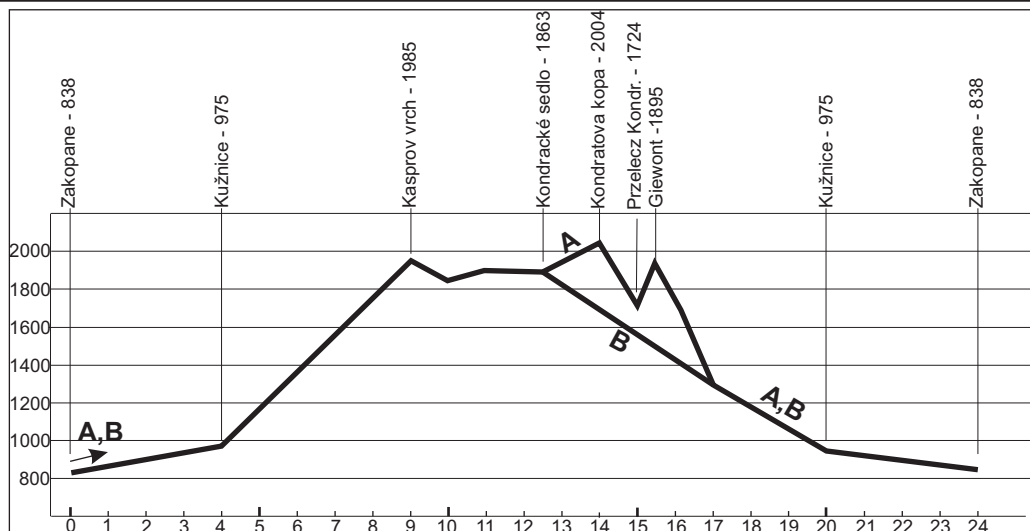
Parametre trasy:

A: Prevýšenie: 1508 m
Dĺžka trasy: 24 km
Čas bez prestávok: 8:45 h

B: Prevýšenie: 1197 m
Dĺžka trasy: 22 km
Čas bez prestávok: 6:45 h

Zdroj: Turistická mapa VKÚ
Západné Tatry - Roháče
č.112, 1. vydanie

Dátum: 03.07.2004

1.deň: (Štrbské Pleso)

Odchod autobusu z Vráblv o 6,00 hod. smerom na Štrbské Pleso, s možnosťou nástupu na túry na Troch studničkách alebo na Štrbskom Plese (obliecť sa a nabaliť si rucksaky na túru, ostatné veci zostanú v autobuse).

Návrhy niektorých túr z východiskových bodov:

Tri studničky

- > Tri studničky - Kôprova dolina - Hlinská dolina - Vyšné Kôprovské sedlo - Kôprovský štít - Veľké Hincovo pleso - Popradské pleso - Štrbské pleso (8 hod.)
- > Daxnerovo sedlo - Kriváň - Jamské pleso - Štrbské Pleso (6 hod.)

Štrbské Pleso

- > Popradské pleso - Žabie plesá - Chata pod Rysmi - Rysy a späť (7,5 hod.)
- > Mlynická dolina - Bystré sedlo - Furkotská dolina - Štrbské pleso (7 hod.)
- > Popradské pleso - Hincove plesá a späť (5 hod.)
- > Symbolický cintorín - Popradské pleso - Ostrva - Sliezsky dom - Tatrská Polianka (6,5 hod.)

Odchod autobusu zo Štrbského plesa bude o 19,30 hod. Nastúpiť možno tiež po celej trase smerom do Ždiaru, t.j. Vyšné Hágy, Tatr. Polianka, Smokovce, Tatr. Lomnica, atď. Ubytovanie je v Penzióne Ždiar v Ždiari, pod ktorým je reštaurácia. Večera je individuálna (z vlastných zdrojov, v reštaurácii penziónu alebo v dedine v rôznych reštauračných zariadeniach).

2.deň: (Poľské Tatry)

Odchod autobusom zo Ždiaru do Zakopaného o 6,00 hod.

Trasa A: (Červené vrchy)

- > Zakopane - Kuznice - Kasprov vrch - Kondratova Kopa - Giewont - dolina Kondratova - Kuznice - Zakopane (8,45 hod.)

Trasa B:

- > Zakopane - Kuznice - Kasprov vrch - sedlo Kondracké - dolina Kondratova - Kuznice - Zakopane (6,45 hod.)

Trasa C:

- > Prehliadka mesta Zakopane

Odchod zo Zakopaného o 19,00 hod., spoločná večera v reštaurácii Penziónu Ždiar o 20,30 hod. Večer individuálny program, objednávanie fotografií z albumu, prezeranie kroniky klubu.

3.deň: (Poľské Pieniny)

Spoločné raňajky v reštaurácii Penziónu Ždiar o 7,30 hod., po raňajkách odchod zo Ždiaru.

Trasa A:

- > Červený Kláštor - Przelec Szopka - Tri Korony - Zamkova Gora - Sokolica - Orlica - Lesnica (6 hod.)

Trasa B:

- > Červený Kláštor - prielom Dunajca - Lesnica (2 hod.)

Možnosť plavby na plitkách pre nástup na trasu A.

Upozornenie: Za vstup do dolín na území Poľska sa platí vstupné 3 ZI (deti, študenti, dôchodcovia majú nárok na polovičné vstupenky). Podobne aj za výstup na Tri Korony sa platí 3 ZI. (asi 25 Sk). Peniaze sa dajú zameniť na hraniciach.

Počas pobytu v Poľsku (2. a 3. deň) sú všetci účastníci zájazdu poistení pre prípad úrazu a ochorenia. Poistné zahŕňa liečebné náklady v súvislosti z úrazom alebo ochorením, pobyt v nemocnici a prevoz do vlasti. Ak sa niekomu niečo príhodi, kontaktujte A. Móroczovú, ktorá má pri sebe doklady cestovného poistenia.

Zaujímavosti (2. deň, trasa A):

Túru začíname v Zakopanom v časti nazvanej Rondo na parkovisku pod skokanskými mostíkmi. Vydáme sa po asfaltovej ceste do Kuznic (2 km), kde je údolná stanica kabínkovej lanovky na Kasprov vrch. Do Kuznic sa možno odvieť aj mikrobúsom, cena lístka pre 1 osobu bola vlni 2 ZI. Cena lanovky na Kasprov vrch je asi 25 ZI, zvyčajne sa však na ňu čaká až 3 hodiny. Budeme preto na Kasprov vrch pokračovať po vlastných. Z vrcholu, ktorý tvorí hranicu medzi Slovenskom a Poľskom sa nám naskytnú nádherné výhľady na Kriváň, Tichú dolinu, Svinicu, Giewont a celé Červené vrchy. Pokračujeme hrebeňom Červených vrchov až po Kondratovu Kopa, kde odbočíme z hlavného hrebeňa vpravo a pokračujeme do sedla pod Giewontom. Giewont je národný kopec Poliakov, denne ho navštívi nespočetné množstvo turistov. Výstup naň je zabezpečený reťazami a chodník je jednosmerný tvorí okruh cez vrchol s návratom späť do sedla. Odtiaľ už budeme zostupovať na poľanu Kondratovu (chata - možné občerstvenie) a popri kláštore sestier Albertínok do Kuznic a Zakopaného.

Zakopane 740 m n. m., 29 700 obyvateľov. Nazýva sa tiež „hlavné mesto Tatier“. Centrum mesta leží v nadmorskej výške 838 metrov. Prvá zmienka pochádza z konca 15. storočia. Názov Zakopane sa po prvý raz objavil v dokumente z roku 1616. Hľadači pokladov, ktorých tu bolo neúrekom, našli namiesto zlata železnú rudu. Ťažili sa tu tiež meď a striebro. Koncom 19. storočia sa mesto stalo klimatickými kúpeľmi. Na úbočiach vrchu Gubalowka vznikli sanatóriá, v ktorých sa dodnes liečia pľúcne choroby.

Kuznice táto osada leží v južnej časti Zakopaného. Kedysi tu boli hutnícke pece. Klince, závesy, podkovy a podobne odtiaľto putovali až do Viedne. Dnes sú strediskom, kde sa rozchádzajú turistické chodníky do rôznych častí Tatier.

Kasprov vrch 1 985 m n. m. Vrchol je budovaný zo žuly a kryštálických brdiel. Nachádza sa tu aj najvyššie položená meteorologická stanica v Poľsku. Postavili je roku 1938.

Červené vrchy vápencami budovaný úsek hlavného hrebeňa Tatier medzi Tomanovským a Laliovým sedlom. Názov pravdepodobne pochádza z charakteristického jesenného sfarbenia lúčnych tráv. Spolu s Belianskymi Tatrami predstavujú najvýznamnejšiu vysokohorskú krásavú oblasť na Slovensku s rozsiahlymi škrapovými poliami a hlbokými krásavými priepastami.

Giewont 1 894 m n. m., národný vrch Poľska. Má tvar spiaceho rytiera s mečom na prsiach. Cesta na vrchol je namáhavá, zabezpečená reťazami.

dolina Kondratova na jej severnom okraji stojí turistická chata, za ktorou sa strmo dvíhajú steny Giewontu. Chata vznikla v roku 1948 na mieste turistického ubytovne z roku 1910. Nachádza sa v nadmorskej výške 1 333 m.

Zaujímavosti (2. deň, trasa B):

rovnako, bez výstupu na Giewont.

Zaujímavosti (3. deň):

Červený Kláštor najvýznamnejšie turistické stredisko Zamaguria, 465 m n. m., 240 obyvateľov. Náleží zlomkov tenkostennej keramiky svedčia o tom, že toto územie bolo osídlené už v mladšej dobe bronzovej. V roku 1319 daroval magister Kakaš obec Lechnicu mníchom zo Skaly (dnešné Kláštorisko v Slovenskom raji), aby si v blízkej doline sv. Antona postavili kartuziánsky kláštor.

prielom Dunajca vychádza z Červeného Kláštoru až po ústie Lesnického potoka v Lesnici, sleduje pravý breh meandrujúceho Dunajca. Národná prírodná rezervácia, vyhlásená v roku 1967 na ploche 362,47 ha. Náučný chodník má 13 zastávok.

Tri Korony 981 m n. m., najvyšší vrch Pienín. Vrchol tvorí skalné bralo, z ktorého je nádherný kruhový výhľad.

Pieniny zriadili ho v roku 1967 na ploche 2 125 ha. Z celkovej rozlohy tvoria 928 ha lesy, ktoré dopĺňa jedinečná poľnohospodárska krajina s malými poliami, lúkami a pasienkami, na ktorých v lete stoja typické zamagurské stohy pokoseného sena. PIENAP je bohatý na vzácne druhy rastlín, medzi ktorými je veľa endemitov. Súčasťou druhovo pestrej fauny je 766 druhov motýľov, 99 druhov mäkkyšov a vyše 200 druhov stavovcov. Na bralách možno stretnúť rysa ostrovida, vo vodách Dunajca zasa vydru riečnu.

Lesnica 492 m n. m., 500 obyvateľov. Leží v malej dolinke ústiacej do prielomu Dunajca, ktorú vymodeloval Lesnický potok.

Lokalita: Veľká Fatra

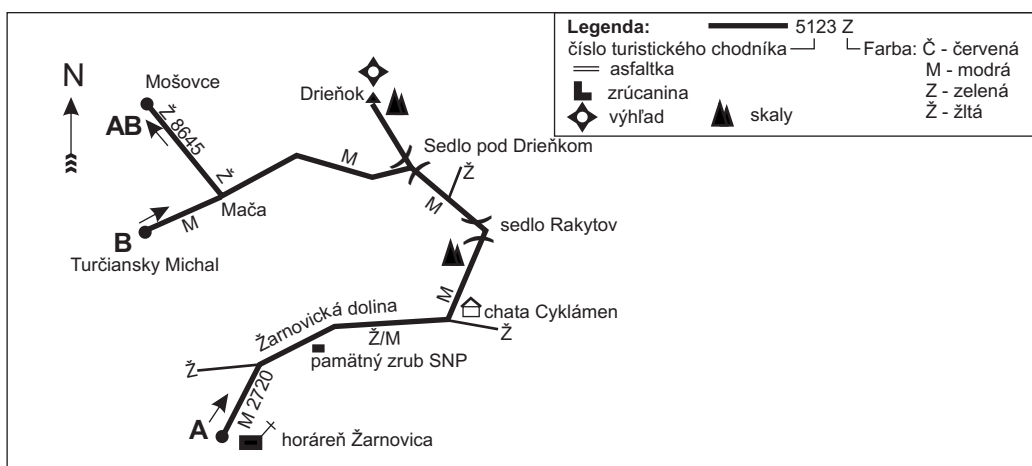
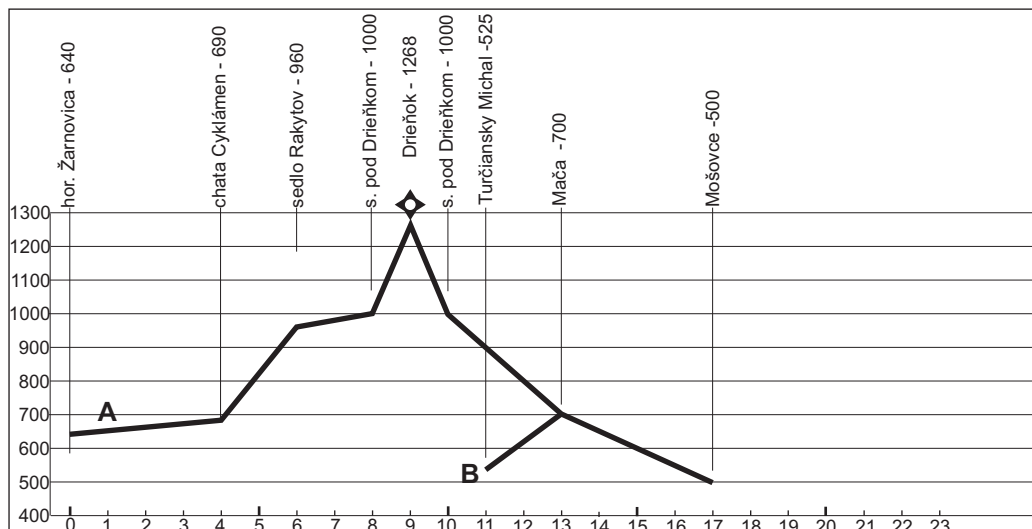
Parametre trasy:

A: Prevýšenie: 800 m
Dĺžka trasy: 17 km
Čas bez prestávok: 5,5 h

B: Prevýšenie: 250 m
Dĺžka trasy: 8 km
Čas bez prestávok: 3 h

Zdroj: Turistická mapa VKÚ - V. Fatra
č.121 , 3 .vydanie

Dátum: 24.07.2004

Popis trasy A:

Trasu začíname pri horárni Žarnovica. Pôjdeme modrou značkou úzkou asfaltovou cestou Žarnovickou dolinou. Asi po 30 minútach sa k nám pripojí zľava žltá z Turčianskych Teplic, ktorou pôjdeme si 45 minút. Na rozľahlej poľane pri chate Cyklámen odbočíme vľavo od žltej značky do peknej Rožkovej doliny, vyhlíbeň v dolomitoch a vápencoch zo zaujímavými bralnatými útvarmi. Najznámejšie sú Orliá veža a Hadia skala. Chodník prudko stúpa žľabovitou kotlinou pomedzi divé skalné kulisy až na zalesnený hrebeň Rakytov. Tu je žltá odbočka do Blatnickej doliny. My pokračujeme asi 15 minút do sedla pod Drienkom. Odtiaľto nasleduje strmý a namáhavý výstup trvajúcí asi 45 minút na Drienok, najprv súvislým lesom, potom lúčkami. Vrcholová plošina umožňuje nádherné výhľady. Z Drienku zostúpime späť do sedla pod Drienkom a pokračujeme modrou značkou do doliny Mača. V doline odbočíme na žltú značku do Mošoviec k termálnemu kúpalisku, kde je cieľ túry.

Popis trasy B:

Trasu začíname v Turčianskom Michali. Pôjdeme modrou značkou po asfaltovej ceste do Rakše. Z Rakše, spreď zvonice popri rodnom dome M. Hodžu, po poľnej ceste popri ihrisku na rozsiahle lúky k močaristému vyústeniu mierej doliny, nazývanej Mača. V doline sa napojíme na žltú značku, ktorá odbočuje vľavo. Miernym stúpaním na širokú tvrdú zväžnicu cez hustejšiu horu k rekreačným objektom „Drienok“.

VEĽKÁ FATRA:

Veľká Fatra patrí do kryštálicko - druhohorného pásma Západných Karpát. Krajínarsky najatraktívnejšie krasové javy vznikli zvetrávaním a eróziou na horninách chočského príkrovu. Reliéf Veľkej Fatry je značne členitý pri výškovom rozpätí od 400 m pri údolí Váhu po 1592 m na vrchole Ostredku. Územie patrí do povodia Váhu a Hrona.

Pohorie tvoria dva hlavné hrebene. Turčiansky hrebeň, ktorý začína nad Kraľovanmi, Kopou 1187 m a pokračuje cez Kľak 1394 m, Borišov 1509 m a Ploskú 1532 m. Liptovský hrebeň siaha od Ružomberka na Malinné, Šiprúň 1461 m, Smrekovicu, Rakytov 1567 m a Čierny kameň, čím uzatvárajú najväčšiu dolinu Veľkej Fatry - 27 km dlhú Lubochniansku dolinu.

Hôľna Fatra predstavuje najvyššie časti pohoria so širokým, hladko modelovaným chrbtom od Kráľovej studne cez Krížnu 1574 m, na najvyšší vrch pohoria Ostredok, Suchý vrch 1550 m a Ploskú až po Rakytov.

Bralnú Fatru reprezentujú divoké, hlboko zarezané doliny vo vápencovo-dolomitových komplexoch chočského príkrovu predovšetkým v južnej a západnej časti, Gaderská, Dedošová, Vlkánová, Blatnická dolina a iné.

Veľká Fatra patrí k našim najzalesnenejším pohoriam, najmä turčiansky hrebeň, vrátane celého komplexu Lubochnianskej doliny. Súvislo zalesnená je aj celá oblasť Žarnovickej doliny.

Veľká Fatra je bohatá na krasové javy. Z jaskýň je verejnosti sprístupnená iba Harmanecká jaskyňa.

Rozsiahle lesné pásmo Veľkej Fatry s bohatým zastúpením horských ihličnatých a zmiešaných lesov podmieňuje početné rozšírenie živočíšstva. Z cicavcov tu ešte dnes nachádzajú útočiská veľké šelmy, ako sú medveď, rys a vlk. Z ostatných možno spomenúť kunu lesnú, lišku, jazveca a mačku divú. V hojnomy počte tu žije i jelenia zver. Známymi poľovnými revírmi sú najmä Lubochnianska, Gaderská a Blatnická dolina. Žijú tu tiež diviaky a srnčia zver. Z vtákov tu hniezdi naša najväčšia sova výr skalný, orol skalný, krkavec čierny, sokol myšiar a sokol sťahovavý. V jaskyniach sa vyskytuje viacero druhov netopierov, v bukových lesoch salamandra škvrnitá, z obojživelníkov význačné druhy mlokov. Zo žiab skokan hnedý, kunka žltobruchá, z plazov jašterica obyčajná, ktorú môžeme vidieť aj vo vysokých polohách. Často stretávame slepúcha krehkého. Najznámejším hadom je vretenica obyčajná, ktorá sa vo vyšších a chladnejších polohách vyskytuje aj v čiernej forme. Na výslných miestach nižších polôh možno pozorovať užovku hladkú. Tento chránený a neškodný druh často platí životom za svoje sfarbenie, ktoré pripomína kľukatú čiaru, akou sa vyznačuje vretenica.

MOŠOVCE 483 m, rodisko básnika Jána Kollára.

Ako výsadné mestečko sa dostalo do závislosti sklabinského panstva rodu Révayovcov. Je tu kaštieľ z 2. pol. 18. stor., športový areál Drienok, termálne bazény s 22°C teplou vodou.

Lokalita: Nízke Tatry

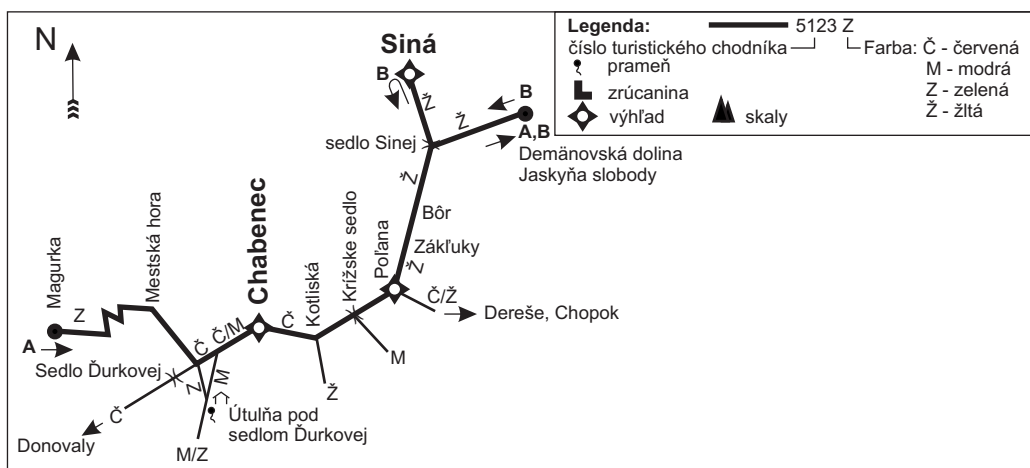
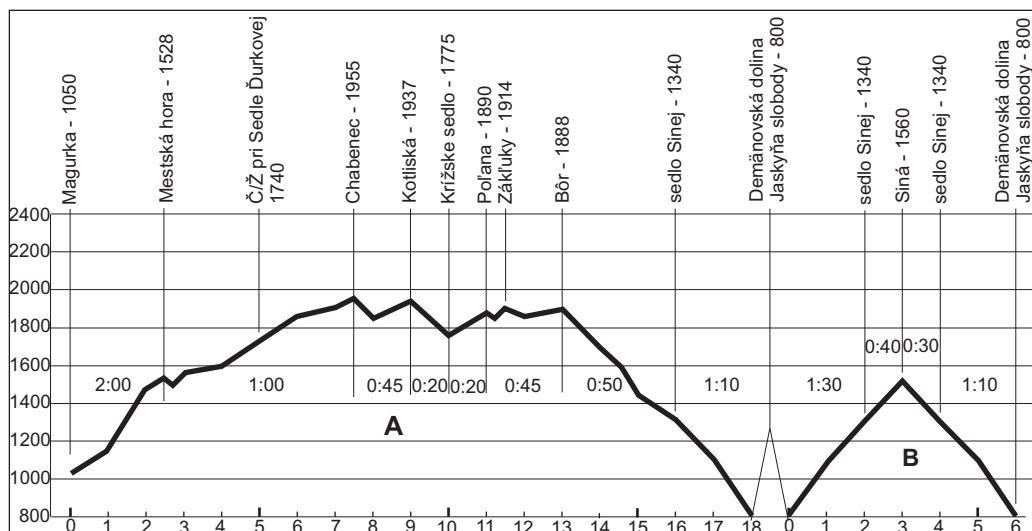
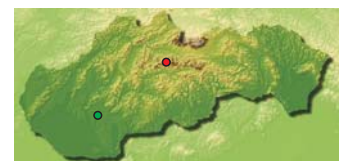
Parametre trasy:

A: Prevýšenie: 1191 m
Dĺžka trasy: 18 km
Čas bez prestávok: 7:15 h

B: Prevýšenie: 760 m
Dĺžka trasy: 6 km
Čas bez prestávok: 3:50 h

Zdroj: Turistická mapa VKÚ, č. 122
Nízke Tatry - Chopok, 4. vydanie

Dátum: 13.08.2004

Popis trasy A:

Začíname v obci Magurka po zelenej značke lesom na Mestskú horu, odkiaľ ide značka po hôľnom teréne na hlavný hebeň. Nad sedlom Ďurkovej sa napojíme na červenú značku a postupujeme cez najvyšší bod túry - Chabenec, Kotliská, Krížske sedlo na Poľanu. Časť Krížske sedlo - Poľana sme prešli vlni počas túry v Nízkych Tatrách. Z Poľany odbočíme na žltú značku a cez vrchy Zákľuky a Bôr sa dostaneme do sedla pod Sinou. V sedle sa zabočíme vpravo smerom do Demänovskej doliny, kde je cieľ túry.

Popis trasy B:

Výstup na Sinú začína Demänovskej doline, v oblasti Demänovskej jaskyne slobody. Po žltej značke vystúpame do sedla pod Sinou, ďalej vpravo na vrchol Sinej. Naspäť tou istou cestou.

Zaujímavosti na trase:

Magurka - Bývalá banícka osada, od 13 storočia sa tu ťažilo zlato. Zachované štôľne, zvyšky banskej lanovky, haldy a banské cesty.

Chabenec - Najvyšší vrchol širokého hôľného reliéfu západnej časti hlavného hrebeňa Ďumbierskych Tatier. Severné svahy tvoria klasické ľadové kotly. 10.11.1944 pri prechode Chabencu zomrel na vyčerpanie člen odboja Ján Šverma, čím sa stal hrdinom SNP. V závere Lomnistej doliny na južnej strane Chabencu má svoj pomník.

Kotliská - Výrazná skalná rászocha v hlavom hrebeni, z troch strán končiacimi mohutnými ľadovcovými kotlinami. Výskyt kamzíkov. Výhľad do dolín Lomnista, Vajskovská a Krížska.

Bôr - Trojvrcholový končiar je súčasťou mohutného žulového masívu severne od hlavného hebeňa Ďumbierskych Tatier. V 17. a 18. storočí v úbočiach

hľadali železnú rudu.

Siná - Charakteristý ostrý vápencový vrch. Patrí k najkrajším vrchom Nízkych Tatier so zaujímavou kvetenou, bralnatými stenami a širokým výhľadom.

Demänovská jaskyňa slobody - Morfológicky najpestrejšia jaskyňa celého jaskynného systému NPP Demänovské jaskyne. Dĺžka vyše 8400 m, bohatá sintrová výplň - unikátne sintrové lekná a iné jazerné formy, mohutné sintrové vodopády a stalagmity, náteky mäkkého sintra, podzemný tok Demänovky pretekajúci jaskyňou. Považuje sa za najkrajšiu kvapľovú jaskyňu na Slovensku. Veľký prechádzkový okruh má 2150 m, prevýšenie 85m, čas potrebný na absolvovanie 1 hod. 40 min. Malý prehliadkový okruh má dĺžku 1145 m, čas potrebný na prehliadku je 1 hodina.

Lokalita: Západné Tatry

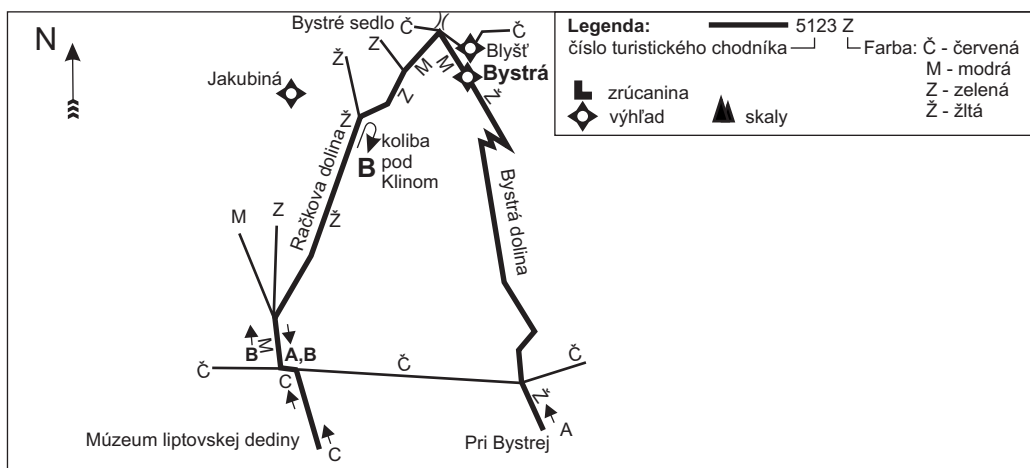
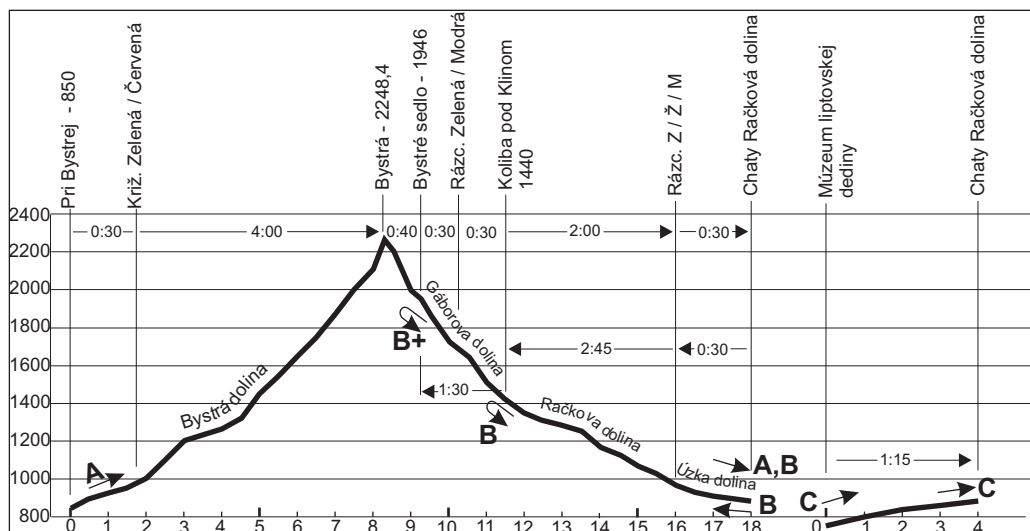
Parametre trasy:

A: Prevýšenie: 1398 m
Dĺžka trasy: 18 km
Čas bez prestávok: 8:40 h

B: Prevýšenie: 550 m
Dĺžka trasy: 13 km
Čas bez prestávok: 5:45 h

Zdroj: Turistická mapa VKÚ
Západné Tatry - Roháče
č.112, 5.vydanie, č.3, 1. vydanie

Dátum: 14.08.2004

Popis trasy A

Začíname zo štátnej cesty 537 medzi Pribylinou a Podbanským v lokalite Pri Bystrej, kde začína žltá turistická značka. Postupujeme chatovou oblasťou ku križovatke s červenou Tatranskou magistrálou. Ďalej pokračujeme Bystrou dolinou až na vrchol Bystrej. Z Bystrej po modrej do Bystrého sedla a ďalej po modrej do Gáborovej doliny. Touto dolinou po zelenej ku kolibe pod Klinom. Odtiaľto po žltej Račkovou dolinou k lokalite Nižná lúka kde sa stretajú žltá, zelená a modrá značka. Po modrej Úzkou dolinou do chatovej oblasti Račková dolina, kde je cieľ túry.

Popis trasy B

Túra začína z chatovej oblasti Račková dolina po modrej Úzkou dolinou k rázcestiu značiek. Potom po žltej Račkovou dolinou ku kolibe pod Klinom. Ak by niekomu nebolo dosť, a mal dostatok času (cca 2:30 hod) v rezerve, môže vystúpiť po zelenej a potom modrej do Bystrého sedla. Časovo o niečo menej

je náročný prídavok k Račkovým plesám po žltej značke. Naspäť po tej istej trase.

Popis trasy C

Účastníci tejto trasy vystúpia pri Múzeu liptovskej dediny. Tu si môžu pozrieť zaujímavý skanzen a potom po zelenej značke do chatovej oblasti Račková dolina.

Zaujímavosti na trase

Bystrá dolina - Asi 5 km dlhá, úzka v hornej časti kotlovitá dolina pod Bystrou. Horná časť je skalnatá, bez porastov kosodreviny. Vo výške 1837 m. n.m. a 1875 n.n.m. je skupina štyroch pliesok ľadovcového pôvodu (Vyšné Bysté plesá a Nižné Bysté pleso - Anitino očko).

Anitino očko - rozloha 0,39 ha, hĺbka 2,9m. Romantický poľsky znejúci názov Anitine (SK = Aničkine) očko pre Nižné Bysté pleso.

Bystrá - Najvyšší vrch Západných

Tatier v južnej rázsoche, ktorá odbočuje z hlavného hrebeňa. Pod úpäťm štítu Bystrej sú štyri plesá.

Račková dolina - Turistiky zaujímavá, v hornej časti tvorí široký kotel vybiehajúci po Končistú, Hrubý vrch a pod Blyšť.

Múzeum liptovskej dediny - Múzeum v prírode, SZ od obce Pribylina. Tvorí ho prevažne vzácne objekty ľudovej architektúry z obcí zatopených piehradou Liptovská Mara. Dedinu tvoja drevené domy, kováčka vyhňa požiarne zbrojnica, zvonica, hospodárske objekty a iné. Veľmi vzácny je rekonštruovaný neskorogotický kaštieľ z Parížoviec a gotický kostol z Liptovskej Mary, jedny z najstarších gotických stavieb na Liptove.

Lokalita: Vysoké Tatry

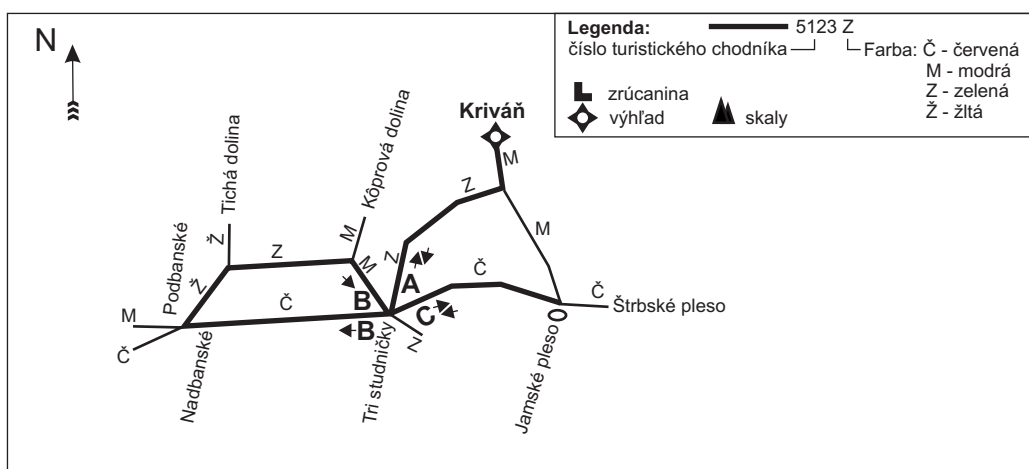
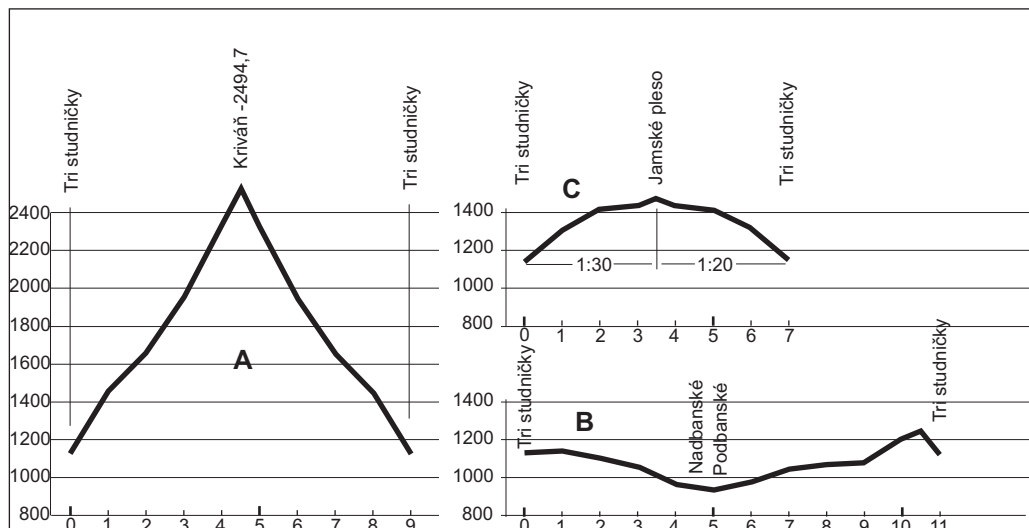
Parametre trasy:

A: Prevýšenie: 1355 m
Dĺžka trasy: 9 km
Čas bez prestávok: 4:40 h

B: Prevýšenie: 340 m
Dĺžka trasy: 11 km
Čas bez prestávok: 3:30 h

Zdroj: Turistická mapa VKÚ
Západné Tatry - Roháče č.112, 1. vyd.
Vysoké Tatry č. 113, 8. vydanie

Dátum: 15.08.2004

Popis trasy A

Začiatok túry je z Troch studničiek po zelenej značke, potom po modrej cez Malý Kriváň a Daxnerovo sedlo na vrchol Kriváňa. Späť po tej istej trase.

Popis trasy B

Z troch studničiek po červenej do Nadbanského a Podbanského. Odtiaľ po žltej smerom do Tichej doliny. Pri pomníku odbočiť vpravo po zelenej a pokračujeme až do Kôprovej doliny po rázcestie s modrou. Po odbočke vpravo sa po modrej dostaneme späť k Trom studničkám.

Popis trasy C

Z troch studničiek po červenej k Jamskému plesu a späť.

Zaujímavosti na trase:

A,B,C - Tri studničky - Lesovňa TANAP-u, križovatka turistických chodníkov. 15. min. odtiaľ juhovýchodným smerom je zhorienisko chaty kpt. Rašu (bývalá

Važecká chata), ktorá zhorela 30.3.1999.

A - Daxnerovo sedlo - sedlo medzi Malým Kriváňom a Kriváňom, na turistickej výstupovej ceste na Kriváň. Názov vytvoril autor prvého slovenského sprievodcu po Tatrách (1911) Miloš Janoška, na pamiatku účastníka historickej národnej púte na Kriváň a osnovateľa Memoranda v r. 1861 Štefana Marka Daxnera (1823-1892).

A - Kriváň - Impozantný a symbolický vrch v západnej časti Vysokých Tatier. Je symbolom jednoty Slovanov a slobody Slovákov - tak sa zachoval v štúrovskej poézii i v ľudovej a umelej piesňovej tvorbe. Historická národná vychádzka štúrovcov 16.8.1841 (výstup trval 2 dni, značené a upravené chodníky ešte neboli). Na vrchole malý kríž a pamätná tabuľa. V prípade šťastia a vrchol bude bez oblaku, prekrásne výhľady. V stredoveku bola v okolí a v masíve Kriváňa intenzívna banská činnosť, čomu nasvedčuje aj názov osady Podbanské a Nadbanské.

B - Podbanské - osada od 15. storočia spojená s kriváňskym baníctvom. V súčasnosti rekreačné stredisko.

B - Tichá dolina - Jedna z najdlhších tatranských dolín - 14 km. Má veľa odbočiek a žľabov, z ktorých v zime padajú lavíny. V čase posledného zaľadnenia mal ľadovec dĺžku 5,5 km a hrúbku 130 m. Tejto doline zatiaľ jediný nález skamenelého odtlačku stopy dinosaura.

B - Kôprová dolina - Mohutná a rozvetvená dolina tvoriaca rozhranie medzi Západnými a Vysokými Tatrami. Zaujímavá príkrovová stavba, klasická ukážka glaciálnej modelácie Tatier a mimoriadne cenným komplexom morén pochádzajúcich z troch zaľadnení. V minulosti rozvinuté baníctvo. Názov nie podľa byliny kôpor ale je z nemeckého názvu pre meď - Kupfer, ktorá sa tu ťažila.

C - Jamské pleso - Hoské jazero v limbovom háji, severozápadne od Štrbského plesa. Pekné pohľady na Kriváň.

Lokalita: Malá Fatra

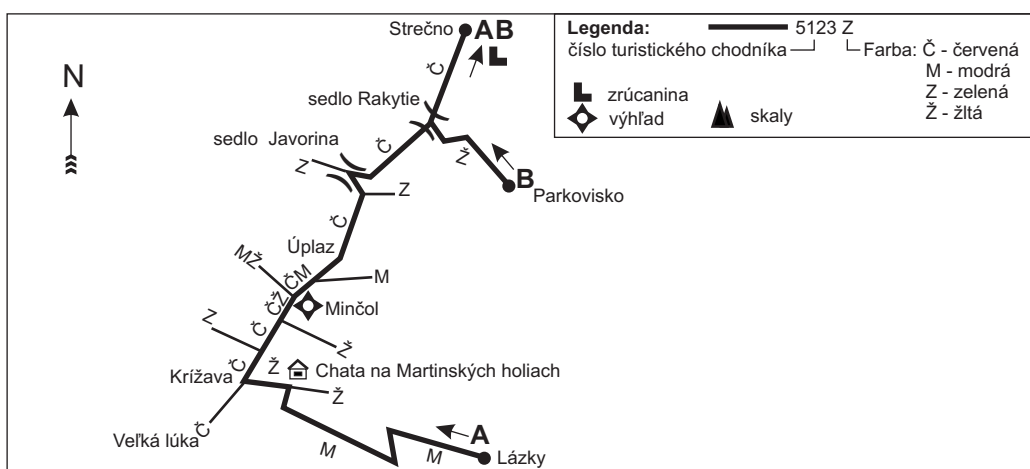
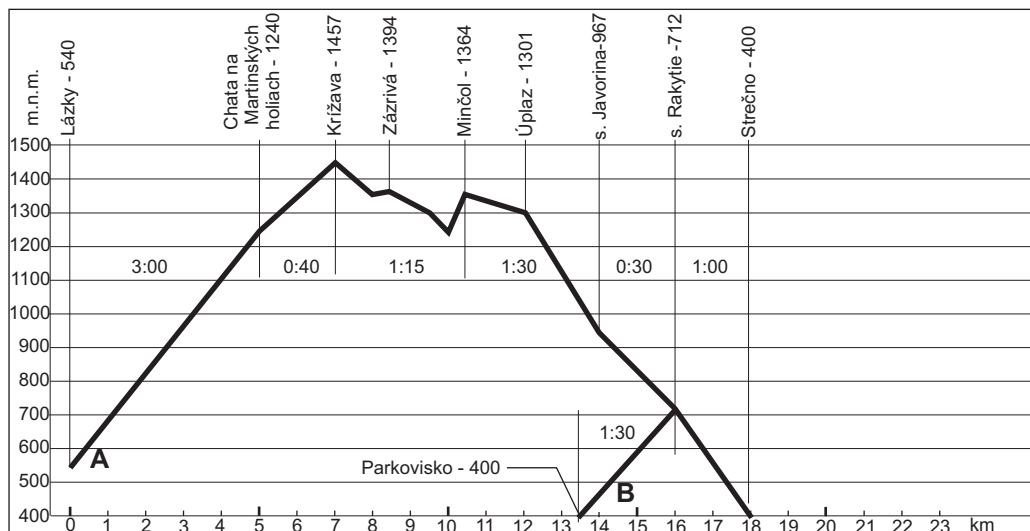
Parametre trasy:

A: Prevýšenie: 1017 m
Dĺžka trasy: 18 km
Čas bez prestávok: 7:55 h

B: Prevýšenie: 332 m
Dĺžka trasy: 4,5 km
Čas bez prestávok: 2:30 h

Zdroj: Turistická mapa VKÚ - M. Fatra
č.120 , 3. vydanie

Dátum: 11.09.2004

Trasa A

.Východiskový bod našej túry je v dedinke Lážky, skadiaľ po modrej značke ideme okolo chatovej oblasti smerom k Chate na Martinských holiach. Stúpanie je na začiatku pozvoľné, neskôr pomerne prudké. Väčšina cesty prebieha lesom. Po 2hod.45min. sa dostaneme k Chate na Martinských holiach (1250m) s možnosťou občerstvenia. Od chaty pokračujeme po žltej turistickej značke až na hrebeň, kde sa pripojíme na červenú hrebeňovú značku. Odbočíme doprava, obídeme vysielac na Krížave (1457m) a dobre vychodeným chodníkom pokračujeme po hrebeni s peknými výhľadmi na obe strany pohoria. Niektoré úseky chodníka vedú cez výseky v kosodrevine, ďalšie sú v období dažďov značne zamokrené. Hôľny reliéf s výhľadmi do ďalekého okolia nás budú sprevádzať až po Zázrivú (1394m). Chodník pokračuje okrajom lesa cez Vlčiu lúku a po vrstevnici prechádza na zalesnenú Dlhú lúku (1305m), za ktorou sa k nemu pripája žltá značka z Vrútok. Krátkym miernym výstupom dosiahneme lúčnatý vrchol Minčola (1364m). V jeho

čas SNP (dva prírodné bunkre). Chodník sa ďalej kľukatí po miernom hrebeni. Po prechode úbočím Úplazu (1301m) začína les hustnúť a terén je príkrejší. Za Rázsošnou je strmo klesajúci chodník pomerne neprijemný. Okolo smerovníka na Saračnikoch (1080m) pokračujeme veľmi prudkým klesaním do sedla Javorina (967m). Neustálím klesaním po zväžnici prídeme do sedla Rakytie (712m). Pri ďalšom zostupe zo sedla sa ochvíľu ocitneme v otvorenom teréne. Pred nami sa objaví atraktívna silueta zrenovovaného hradu Strečno. Odbočkou sa dostávame k hradu. Z hradu zídeme na parkovisko (400m), kde túru ukončíme.

Trasa B

Z parkoviska pri hlavnej ceste z Vrútok na Strečno, po žltej značke stúpame cez Košariská okolo niekoľkých prameňov na sedlo Rakytie (712m), potom trasa pokračuje zhodne s trasou A. V prípade, že si budeme chcieť vyplniť čas ešte krátkou túrou s peknými výhľadmi, doporučujeme trasu zo Strečna na Kojšovú (743m) a späť (celková dĺžka tejto

Zaujímavosti na trasách

Minčol - trávnatý vrchol na hlavnom hrebeni, výborný kruhový výhľad. Na vrchole pamätníky na oslobodzovacie boje z 2. svetovej vojny.

Hrad Strečno - národná kultúrna pamiatka. Hrad písomne doložený v r. 1384. Bol postavený na ochranu mýta, ktoré sa vyberalo na jeho úpätí pri prechode cez Váh. Do konca 14. stor. bol kráľovským majetkom. V 15. -16. stor. vystriedal viacerých majiteľov, ktorí ho dostávali do zálohy. V tom čase prestavaný na rezidenciu a rozšírený. Neskôr pristavané nové opevnenia s baštami. Tým sa stal prakticky nedobytným. Po porážke Thökölyho ho vojaci opustili a cisár Leopold ho dal v r. 1698 zbúrať. Po 17. rokoch konzervačných a rekonštrukčných prác bol v r. 1995 sprístupnený. Patrí k najvýznamnejším pamiatkam dávnej minulosti Slovenska.

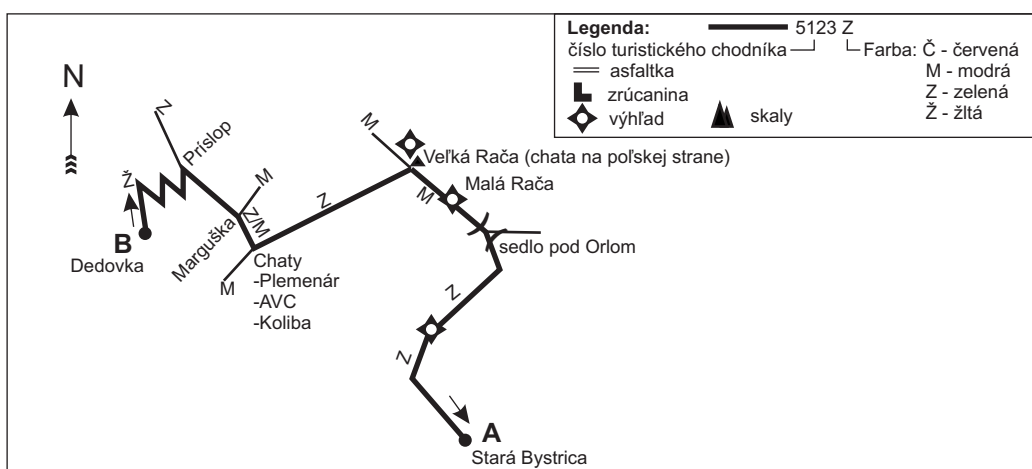
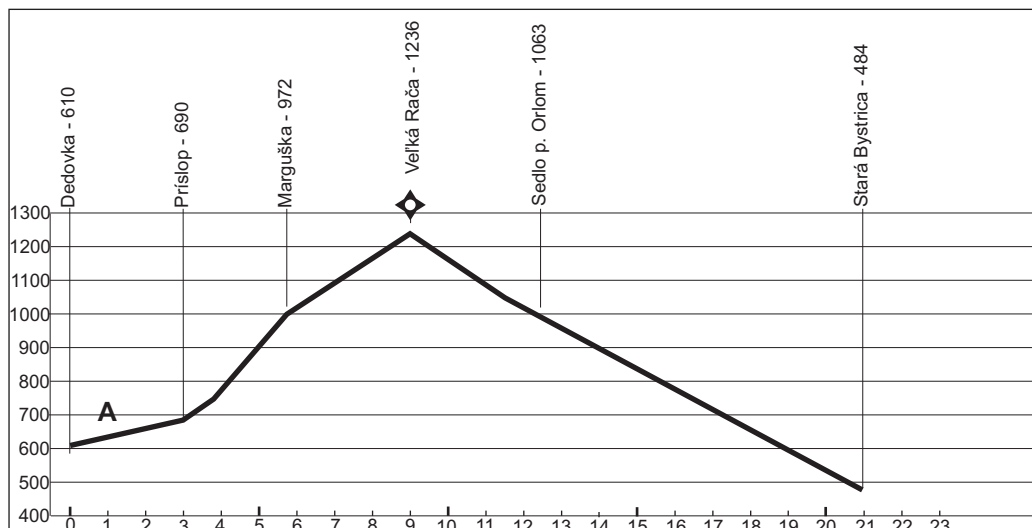
Lokalita: Kysucké Beskydy

Parametre trasy:

- A:** Prevýšenie: 626 m
Dĺžka trasy: 21 km
Čas bez prestávok: 6 h

Zdroj: Turistická mapa VKÚ - Kysucké Beskydy - Veľká Rača č.101, 3. vydanie

Dátum: 16.10.2004

Trasa A,B:

Ošadnica, Dedovka Príslop Marguška
Veľká Rača Sedlo pod Orlom Stará
Bystrica (6 h)

A,B končí v Starej Bystrici. Tam by pre nich prišiel autobus a zaviezol ich k C do múzea. Predpokladaný príchod do St. Bystrice z túry je cca 15.00 hod. Odchod z múzea by bol o 16.00 hod, predpokl. Príchod do Vrabel 19.00 hod.

kameň.

Ráz krajiny aj tu prešiel veľkými premenami určovanými dlhé veky výlučne prírodnými silami, len v posledných storočiach - ale o to významnejšie - človekom.

Trasa C:

Múzeum kyuckej dediny Vychylovka,
Kysucká lesná železnica
Otvorené v sobotu od 9.00 do 18.00 hod.
Vstupné: deti, dôchodcovia: 15 Sk
dospelí: 30 Sk

Zaujímavosti na trase :

Kysucké Beskydy - sú budované takzvaným flyšom. Tento pravdepodobne vznikol na dne treťohorného mora, kde sa po milióny rokov usadzoval riekami priplavovaný piesok, prach a íl, aby sa pôsobením vody a času premenil na mohutné súvrstvia pevnej skaly, ktorú v druhej polovici treťohôr, v konečných fázach alpínskeho vrstvenia, vyzdvihli sily Zeme nad hladinu mora. Voda, oheň a život, ktorý skalu ihneď obsadil, spolu s vtedy ešte bezmennou riekou a jej prítokmi mali dosť času z polámaných krýh horniny vymodelovať mäkké tvary chrbtov a údolí dnešnej krajiny. Striedajúce sa lavice pieskovcov a ílovitých bridlíc môžeme vidieť na miestach, kde boli hrubé vrstvy pôdy a zvetralín odstránené eróznou činnosťou vody alebo človeka - v korytách vodných tokov a v opustených lomoch na

Veľká Rača najvyšší vrchol Kysuckých Beskyd na slovensko-poľskej hranici. Geologické zloženie tvorí tzv. račianska jednotka so striedaním ílov a pieskovcov. Národná prírodná rezervácia vyhlásená v r. 1976 o rozlohe 313 ha.

Veľká skalná diera nachádza sa pred vrcholom Veľkej Rače. Prírodná pamiatka ochrana rozsadlinovej jaskyne vytvorenej v pieskovcoch. Má dĺžku 22 m.

Viac info na www.kysuce.sk
www.kysuckyregion.sk

Poznámky k príprave trasy:

Je to mierne namáhavá túra, teda základnú trasu zvládnu aj priemerní turisti. Autobus A,B vyloží na Dedovke, odkiaľ po náučnom chodníku vystúpime na V. Raču. Pod vrcholom na poľskej strane je schronisko v celoročnej prevádzke (možnosť občerstvenia potrebný občiansky preukaz). Skupina C pôjde z Dedovky autobusom do Vychylovky, kde sa nachádza Múzeum kysuckej Dediny aj lesná železnica. Je tam tiež možnosť krátkych túr do blízkeho okolia.